

Scrisoare deschisă domnului Nicolae BĂNICIOIU, Ministrul Sănătății, domnului Sorin CÂMPEANU, Ministrul Educației Naționale și domnului Bogdan AURESCU, Ministrul Afacerilor Externe

Stimați domni miniștri,

Cu ocazia zilei de 28 Mai, Ziua Internațională de Acțiune pentru Sănătatea Femeilor¹, vă aducem la cunoștință solicitarea noastră **de a susține în forurile multilaterale includerea dreptului la sănătate sexuală și reproductivă în Agenda de dezvoltare post-2015 a ONU**, respectând astfel drepturile tuturor femeilor la sănătate, demnitate și integritate corporală.

Așa cum știți, pe parcursul procesului de revizuire a Agendei de dezvoltare sustenabilă post-2015, sănătatea sexuală și drepturile sexuale și reproductivă au primit atenția cuvenită din partea guvernelor și instituțiilor ONU, care le poziționează central nu doar în procesul de capacitate a femeilor, ci și în dezvoltarea durabilă la nivel global. Conform Propunerii Grupului Deschis de Lucru privind Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă, se dorește ca, până în 2030, guvernele să garanteze accesul *universal* la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv planificare familială, informare și educație și să integreze sănătatea reproductivă în programe și strategii naționale². Aceste obiective rezonează cu raportul despre România emis în 28 noiembrie 2014 de **Comitetul ONU** pentru drepturi economice, sociale și culturale, care **recomandă Guvernului român să introducă educația sexuală obligatorie în școli, să faciliteze accesul adolescentelor la avorturi și să reducă numărul de medici care refuză să execute avorturi**³. Cu toate acestea, statisticile arată că România mai are un traseu lung de parcurs până la realizarea acestor obiective: 69% dintre femeile cu vârste cuprinse între 15 și 49 ani utilizează o formă de contracepție, iar doar 53% utilizează metode moderne de contracepție. De asemenea, dintre femeile din intervalul de vârstă menționat anterior, 12% declară că nevoia lor de contracepție nu este satisfăcută⁴. Îngrijorător este și numărul ridicat de sarcini în rândul adolescentelor: **România ocupă prima poziție în UE la numărul de fete sub 15 ani care devin mame** și locul doi privind sarcinile în rândul adolescentelor cu vârsta cuprinsă între 15 și 19 ani⁵. Credem că una dintre cauzele principale ale acestor probleme este **lipsa unui program național coerent, strategic și de lungă durată de educare a tinerilor privind sănătatea și drepturile sexuale și reproductivă**.

Aplicat corect, programul de educație sexuală în școli ar avea o serie de efecte pozitive: în timp ar conduce la reducerea sarcinilor nedorite, în special în rândul adolescentelor, la reducerea

¹În 1987, activiștii pentru drepturile femeilor au declarat 28 Mai *Ziua de Acțiune pentru Sănătatea Femeilor*, prilej pentru abordarea problemelor de sănătate și drepturi sexuale și reproductivă cu care se confruntă femeile și fetele din întreaga lume. Pentru mai multe informații despre Ziua de Acțiune, vizitați www.may28.org

² Raportul în engleză poate fi consultat aici:

<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/1579SDGs%20Proposal.pdf>

³http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=E%2fC.12%2fROU%2fCO%2f3-5&Lang=en

⁴ Statisticile sunt din 2014 și provin din raportul UNFPA, *State of the World Population 2014*:

http://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/EN-SWOP14-Report_FINAL-web.pdf, p. 107.

⁵ The World Bank Data, Adolescent fertility rates: <http://data.worldbank.org/indicator/SP.ADO.TFRT>

numărului de avorturi și utilizarea acestora ca metode de contracepție, la îmbunătățirea stării de sănătate a femeilor și a copiilor, la reducerea numărului de persoane care contractează infecții cu transmitere sexuală, la inserția mai multor femei în câmpul muncii și, implicit, la creștere economică.

Salutăm inițiativa Ministerului Sănătății de a introduce educația sanitară la toate clasele⁶, ca materie obligatorie, începând cu septembrie 2015, însă considerăm că, în lipsa unui program coerent de educație sexuală pentru toți tinerii, problemele de sănătate sexuală și reproductivă a întregii populații nu vor fi ameliorate. De aceea, drept completare la educația sanitară, susținem cu fermitate **transformarea materiei „Educație pentru Sănătate” din opțional în materie obligatorie**, după modelul multor țări europene care astfel cresc populații de tineri mai informați și responsabili în privința deciziilor privind sănătatea lor și a celor din jur. Reiterăm această solicitare lansată în noiembrie 2014 de un grup de peste 20 de organizații non-guvernamentale⁷, în speranța obținerii unui răspuns favorabil din partea Ministerului Sănătății și a Ministerului Educației.

Solicităm așadar Ministerului Educației Naționale și Ministerului Sănătății ca, în eforturile asociate proceselor de negociere post-2015, precum și în dezvoltarea și implementarea politicilor și programelor naționale, să abordeze sănătatea fetelor și femeilor din perspectiva drepturilor omului și:

- Să reafirme sănătatea și drepturile sexuale și reproductive ca drepturi umane fundamentale, cruciale în realizarea dezvoltării durabile în dimensiunile ei sociale, economice și de mediu;
- Să facă demersurile necesare pentru asigurarea accesului universal la servicii de informare privind sănătatea sexuală și reproductivă, în special în rândul tinerilor, prin introducerea materiei „Educație pentru Sănătate” în curriculum-ul obligatoriu și trunchiul comun de studiu;
- Să mențină un dialog deschis cu societatea civilă și asociațiile non-guvernamentale cu expertiză în aria sănătății și drepturilor sexuale și reproductive, creând un consiliu consultativ pe tema educației sexuale în școli;
- Să încorporeze Programul de Acțiune al Conferinței Internaționale despre Populație și Dezvoltare, Platforma de Acțiune de la Beijing, precum și toate documentele oficiale rezultate în urma celor 20 de ani de analize în Agenda post-2015 și în programele și politicile naționale;
- Să se asigure că drepturile femeilor și fetelor și ale tinerilor în general reprezintă o prioritate în Agenda post-2015, inclusiv Declarația Politică, Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă și Mecanismele de Follow-up;
- Să facă o prioritate din colectarea de date segmentate pe criteriul sexului, vârstei, orientării sexuale și identității de gen, al dizabilității, locației, venitului, locului de rezidență (urban sau rural) și al altor variabile, pentru a asigura o analiză mai eficientă și realistă a problemelor și progreselor înregistrate în domeniul sănătății sexuale și reproductive.

⁶ <http://www.mediafax.ro/social/ministrul-sanatatii-vrea-ca-din-toamna-sa-fie-obligatoriu-ora-de-educatie-sanitara-la-toate-clasele-14331458>

⁷ Scrisoarea deschisă poate fi consultată la <http://ongen.ro/post-segarcea-pesto-20-de-organizatii-nonguvernamentale-solicita-introducerea-educatiei-sexuale-ca-materie-obligatorie-in-scoli/>

Nu putem vorbi de o Românie angajată în dezvoltare sustenabilă cât timp Statul nu adoptă toate măsurile necesare pentru a proteja și garanta drepturile tuturor fetelor și femeilor, inclusiv dreptul la sănătate sexuală și reproductivă, indiferent de etnia, religia, vârstă sau orientare sexuală a acestora.

Prin aceasta scrisoare, vă solicităm ca atât în procesele de negociere post-2015, cât și la nivel național, să adoptați o perspectivă amplă privind sănătatea femeilor și să luați în considerare întregul spectru de probleme și nevoi cu care se confruntă fetele și femeile, garantând totodată respectarea drepturilor sexuale și reproductive ale tuturor cetățenilor români.

27 mai 2015

Semnatar:

Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului – ACTEDO

Societatea de Analize Feministe – AnA

Asociația E-Romnja – Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome

CPE – Centrul Parteneriat pentru Egalitate

Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen – A.L.E.G.

Asociația VIVAD

Asociația FRONT

Asociația Pas Alternativ

Asociația Psihosfera Brașov

Centrul Filia

Asociația EMA

Asociația Transcena

Asociația Atena-Delphi